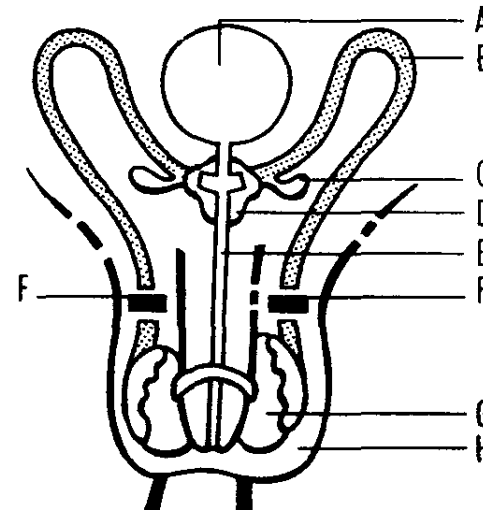

Sterilisatie van de man

Als u geen kinderen (meer) wilt krijgen, kunt u overwegen zich te laten steriliseren. Zowel mannen als vrouwen kunnen zich laten steriliseren. Een sterilisatie houdt in dat men definitief onvruchtbaar wordt gemaakt. Deze folder gaat over de sterilisatie van de man. Hierin wordt beschreven hoe de ingreep in zijn werk gaat en er wordt antwoord gegeven op een aantal belangrijke vragen.

De ingreep

Sterilisatie bij de man houdt in dat de zaadleiters worden afgesloten (vasectomie). Daardoor kunnen er geen zaadcellen meer in het sperma komen. De arts maakt rechts en links boven in de balzak een sneetje van 1-2 cm. Vervolgens zoekt hij de zaadleiters op en haalt er een stukje tussenuit. Daarna worden de zaadleiters dichtgemaakt en de sneetjes in de huid gehecht. Dit is een kleine ingreep die onder plaatselijke verdoving gebeurt. De ingreep duurt een half uur tot een uur.

- A. blaas
- B. zaadleider
- C. zaadblaasjes
- D. prostaat
- E. plasbuis
- F. hier worden de zaadleiters onderbroken
- G. zaadbal
- H. balzak

Het sperma dat bij een zaadlozing wordt geproduceerd bestaat voor 95% uit zaadvloeistof en voor 5% uit zaadcellen. De zaadvloeistof wordt gemaakt in de *prostaat*. In de *zaadballen/testikels* worden de zaadcellen gemaakt. Ze komen via de *zaadleiters* in de zaadblaasjes terecht. Bij een zaadlozing wordt het sperma door de *plasbuis* naar buiten gedreven door samentrekken van de prostaat en de zaadblaasjes. Dan wordt de zaadvloeistof uit de prostaat gemengd met de zaadcellen uit de zaadblaasjes.

Is de ingreep gevaarlijk?

Een sterilisatie is een kleine veilige ingreep. Vergeleken bij de sterilisatie van de vrouw zijn de risico's veel kleiner: het is geen ingreep in de buikholte zoals bij de vrouw en er komt geen algehele narcose aan te pas.

Is men direct onvruchtbaar?

Nee, u bent niet meteen onvruchtbaar want de zaadleiters en de zaadblaasjes zitten nog vol met zaadcellen. Het duurt minstens 6 weken voordat deze hun activiteit verloren hebben. Na 20-40 zaadlozingen is deze voorraad opgebruikt. Na 2-3 maanden kunt u sperma inleveren voor controle bij het fertiliteitslab, deze controleert het sperma onder de microscoop. Als er geen zaadcellen meer inzitten bent u definitief onvruchtbaar. Tot op dat moment moet u dus een voorbehoedmiddel blijven gebruiken. Een heel enkele keer komt het voor dat de ingreep mislukt. Een van de onderbroken zaadleiters "lekt" of er blijken meer dan 2 zaadleiters te zijn.

Lichamelijke bijverschijnselen

Na de ingreep is de balzak vaak gevoelig "alsof u er een trap tegenaan hebt gekregen". Het helpt de eerste dagen een strakke onderbroek te dragen, om onnodige rek aan de ophanging van de zaadballen te vermijden. Het is beter een paar dagen niet te fietsen. Vrijen mag, maar ook dat kan nog pijnlijk zijn. Soms ontstaat er na sterilisatie aan het dichte eind van de zaadleider een bobbeltje van een paar millimeter dik. Dat is onschuldig, er hoeft niets aan gedaan te worden. Als u zich na de ingreep nog ergens ongerust over maakt, bespreekt u dat dan met uw huisarts.

Waar blijven de zaadcellen?

De productie van zaadcellen gaat gewoon door maar ze kunnen niet langs de afsluiting in de zaadleider. Ze worden door het lichaam afgebroken en als bouwstoffen weer in het bloed opgenomen. Bij iemand die niet gesteriliseerd is en enige tijd geen zaadlozing heeft gehad gaat dit ook zo.

Hormonen

Bij een sterilisatie worden de zaadleiters onderbroken, maar de hormoonproductie van de zaadballen gaat gewoon door. Deze hormonen zijn van invloed op uw seksuele activiteit en op typisch mannelijke kenmerken als baardgroei en lage stem. De geslachtshormonen worden direct aan het bloed afgegeven, ze gaan niet via de zaadleiters. De sterilisatie heeft dan ook geen invloed op uw potentie, erectie en zaadlozing. Uw zin in seks vermindert niet. Ook uw baardgroei en stem blijven hetzelfde. U wordt door de ingreep niet magerder of dikker. Als de zaadballen zouden worden weggenomen (castratie), is het een heel andere zaak. Dan worden er geen geslachtshormonen meer gemaakt en treden er wel allerlei lichamelijke veranderingen op.

AFSPRAAK MAKEN:

In het algemeen komt een afspraak tot stand via de mail. De ingreep vindt meestal op dinsdag- of donderdagochtenden plaats. Voor een informatief gesprek (en kennismaking) wordt u verzocht een afspraak te maken bij dokter Weusten, op **praktijk De Linde te Soest**. Tel 035-6014545. U kunt ook een mailtje sturen naar assistentes@de-linde.nl. Vermeld dan ook svp uw telefoonnummer.

Voor de ingreep:

- Balzak scheren of met ontharingscrème (Veet) behandelen. Niet te lang: scrotumhuid is erg gevoelig.
- In het algemeen wordt u aangeraden om 1 uur voor de ingreep een kalmerend tabletje in te nemen (Midazolam/Domicum 7,5mg). De huisarts zorgt ervoor dat dit tijdig klaarligt bij uw apotheek. Dit medicijn heeft invloed op de rijvaardigheid, om die reden moet u vervoer regelen voor en na de ingreep.
- Waarschuw verder de huisarts wanneer u bloedverdünnende middelen gebruikt (acenocoumerol of aspirine/ascal) of wanneer u normaliter bij ingrepen profylactisch penicilline krijgt voorgeschreven.
- Laat ook weten wanneer u allergisch bent voor jodium.

Na de ingreep:

- De verdoving is na 2 tot 3 uur uitgewerkt.
- Draagt u na de ingreep enkele dagen een strakke onderbroek.
- Doe 1 of 2 dagen rustig aan, daarna mag u alles weer doen, m.u.v. fietsen en zwaar tillen. Wacht hier 5 dagen mee. U kunt uw gewone werkzaamheden hervatten zodra u zich daartoe in staat voelt.
- U mag gerust vrijen (maar voorlopig met extra contraceptie).
- Bij napijn (beurs gevoel) kunt u 2 paracetamol innemen (geen Aspirine, of ibuprofen ed).
- Soms treedt er enkele tijd na de ingreep een pijnlijk gevoel op voorafgaand aan de zaadlozing. Dit is meestal van tijdelijke aard.
- Een klein blauw plekje in de balzak is normaal.
- De draadjes waarmee de huid is dichtgehecht zijn zelfplosbaar, en hoeven niet te worden verwijderd. Zij verdwijnen vanzelf na 1-2 weken.
- Tot 48 uur na de ingreep mag u niet douchen met oog op de wondheling.
- Neem contact op met de arts wanneer u daags na de ingreep of de dag daarna koorts ontwikkelt of als u erg veel pijn blijft houden.

Tenslotte

U krijgt een formulier en een potje van de assistente mee. Lever na circa 20 - 40 zaadlozingen (ca 3-4 maanden) uw sperma in bij het fertiliteitslab in van het Meander Medisch Centrum, aan de Maatweg te Amersfoort. Hiervoor dient u vooraf zelf telefonisch contact op te nemen voor het maken van een afspraak met het fertiliteitslab, telefoonnummer: 033-8504888. Het verdient aanbeveling om zich 5 dagen vooraf aan dit onderzoek te onthouden van seks. Pas wanneer er zich in het sperma geen zaadcellen meer bevinden, bent u onvruchtbaar. Er is een uiterst geringe kans (1-3 per 1000 patiënten) dat de uiteinden van de afgebonden zaadstrengen weer aan elkaar groeien, (met name na een infectie) waardoor hernieuwde vruchtbaarheid mogelijk is. U moet dan ook als u een infectie heeft gehad opnieuw sperma inleveren bij het ziekenhuis.

Een beslissing om zich te laten steriliseren neemt niemand 'zomaar'. U moet een zorgvuldige afweging maken van de redenen om het wel of niet te laten doen.

Overwegingen

Iedere man die zeker weet dat hij geen kinderen (meer) wil kan zich laten steriliseren. Het maakt daarbij niet uit hoe oud u bent, alhoewel sommige artsen vinden dat jonge mannen zonder kinderen zich beter niet kunnen laten steriliseren.

Waarom de man?

Sterilisatie van de man is een relatief kleine en onschuldige ingreep in vergelijking met de sterilisatie van de vrouw. Veel mannen zijn bereid de ingreep bij zichzelf te laten verrichten. Daarbij speelt ook mee dat de vrouw vaak al jaren de zorg voor anticonceptie heeft gedragen. Sommige vrouwen willen echter niet voor hun anticonceptie afhankelijk zijn van hun partner. Dit kan een reden zijn waarom zij toch kiezen voor sterilisatie van de vrouw.

Spijt

Het komt niet vaak voor dat een man spijt krijgt van de sterilisatie. Het besluit zich te laten steriliseren wordt bij voorkeur niet genomen in tijden van (relatie-) crisis of anderszins moeilijke omstandigheden (zoals een nieuwe relatie of dood van een kind).

Hersteloperatie

Een hersteloperatie na een vasectomie is niet eenvoudig. Als het al lukt om de zaadleiters weer open te krijgen (een kans van maximaal 50%) blijven sommige mannen toch nog onvruchtbaar. Sterilisatie moet dus beschouwd worden als een definitieve ingreep.

Kosten

Informeert u bij uw zorgverzekeraar in hoeverre u verzekerd bent voor de ingreep. De nota wordt rechtstreeks naar u opgestuurd. Of u voor (gedeeltelijke) vergoeding in aanmerking komt hangt van uw verzekering af. In 2014 bedroegen de kosten voor de ingreep €440,=, inkl alle voor- en nazorg.

INFORMATIE VOOR DE VERWIJZEND ARTS:

Als verwijzend (huis-)arts wordt u verzocht de patient / kandidaat deze folder mee te geven en hem voor een intake (informatief gesprekje en kennismaking met dokter Weusten) contact op te laten nemen met Huisartsenpraktijk De Linde. (tel 035-6014545 of per mail: assistentes@de-linde.nl).

Weusten vervolgt de patient na de ingreep, en geeft zijn emailadres en mobiele nummer mee, om indien nodig bereikbaar te zijn voor nazorg.

De verwijzend arts ontvangt meteen na de ingreep een operatieverslagje en zal geïnformeerd worden over de zaad-controle.